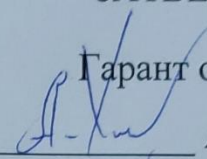

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра математики і фізики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант освітньої програми

 Андрій ХАРЕНКО

“ 30 ” 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МАТЕМАТИКА ДЛЯ ЕКОНОМІСТІВ

Освітній рівень: **перший(бакалаврський)**

Галузь знань: **07 Управління та адміністрування**

Спеціальність: **075 Маркетинг**

Освітня програма: **Маркетинг**

Факультет: **економіки і підприємництва**

Умань – 2022 р.

Робоча програма з навчальної дисципліни «Математика для економістів» для здобувачів вищої освіти спеціальності 075 Маркетинг освітньої програми Маркетинг. – Умань: Уманський НУС, 2022. -19с.

Розробники: Березовський Володимир Євгенійович, кандидат фізико-математичних наук, професор, Лещенко Світлана Валентинівна, старший викладач.

 (Володимир БЕРЕЗОВСЬКИЙ)
 (Світлана ЛЕЩЕНКО)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри математики і фізики.

Протокол від “ 30 ” серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри (Володимир БЕРЕЗОВСЬКИЙ)
“ 30 ” серпня 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від “30”серпня 2022 року № 2

Голова (Юрій ЦИМБАЛЮК)

“ 30 ” 08 2022 року

© УНУС, 2022 рік

©В.Є. Березовський, 2022 рік

© С.В. Лещенко, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 8	Галузі знань 07 Управління та адміністрування	Обов’язкова	
Модулів – 2	Спеціальність 075 Маркетинг	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 240		Семестр	
		1-й, 2-й	1-й, 2-й,
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних -3 самостійної роботи студента -3	Освітній рівень: перший(бакалаврський) Освітня програма Маркетинг	54 год.	16
		Практичні	
		66 год.	8
		Самостійна робота	
		120 год.	216 год.
		Вид контролю: залік, екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає в тому, щоб навчити студентів володінню відповідним математичним апаратом, який повинен бути достатнім для застосовування економіко-математичних методів в обраній професії та в дослідженнях соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- прищепити необхідні теоретичні знання та вміння розбиратися у математичному апараті;
- дати первинні навички математичного дослідження економічних задач;
- розвивати математичне мислення;
- виробити навички самостійного вивчення наукової літератури з математики та її застосування для розв'язання економічних задач ;
- сприяти систематизуванню знань з основних методів математичного аналізу, які застосовуються для аналітичного опису і дослідження явищ чи процесів в економіці;
- формування у студентів аналітично-дослідницьких компетентностей щодо використання засобів математичного аналізу.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти

Навчальна дисципліна «Математика для економістів» є фундаментальною, предметом якої є загальні математичні властивості та закономірності, вивчення змінних величин в їх взаємному зв'язку. «Математика для економістів» тісно пов'язана з інформаційними системами та технологіями, основами економічної науки та іншими навчальними дисциплінами.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей**:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (інтегральна компетентність)

Загальні компетентності:

ЗКЗ. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент має продемонструвати **програмні результати навчання**:

Р.6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.

Р.11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ЕЛЕМЕНТИ ЛІНІЙНОЇ АЛГЕБРИ ТА ВЕКТОРНОЇ І АНАЛІТИЧНОЇ ГЕОМЕТРІЇ

Тема 1. Визначники другого та третього порядків. Розв'язування систем лінійних рівнянь за формулами Крамера.

Тема 2. Визначники вищих порядків. Властивості визначників.

Тема 3. Матриця. Дії над матрицями. Обернена матриця. Ранг матриці.

Тема 4. Системи n лінійних рівнянь з m змінними. Матричний запис системи лінійних рівнянь і її розв'язування. Теорема Кронекера-Капеллі. Застосування елементів лінійної алгебри при розв'язанні економічних задач.

Тема 5. Вектори. Лінійні операції над векторами. Лінійний простір. Базис і розмірність простору. Базис на площині і в просторі. Розклад вектора за базисом. Поділ відрізка в заданому відношенні. Скалярний добуток двох векторів. Вираз скалярного добутку через координати. Кут між двома векторами. Ортогональність векторів.

Тема 6. Векторний добуток векторів. Властивості векторного добутку векторів. Умови колінеарності векторів. Мішаний добуток векторів. Властивості мішаного добутку векторів. Умови компланарності векторів.

Тема 7. Рівняння прямої на площині (загальне рівняння, в "відрізках на осях", рівняння прямої, що проходить через точку, перпендикулярно заданому вектору; канонічне рівняння; рівняння прямої, яка проходить через дві різні точки; параметричне, векторно-параметричне, векторне рівняння). Кут між прямими, умови паралельності і перпендикулярності. Нормоване рівняння прямої. Відстань від точки до прямої.

Тема 8. Рівняння площини (загальне, в "відрізках на осях", що проходить через точку перпендикулярно заданому вектору; через три різні точки; векторно-параметричне, параметричне і векторне). Кут між площинами. Умови паралельності і перпендикулярності. Нормоване рівняння площини. Відстань від точки до площини. Пряма в просторі. Загальне, канонічне, параметричне, векторно-параметричне, векторне рівняння. Кут між прямими. Умова паралельності. Кут між прямою і площиною, умови паралельності і перпендикулярності.

Змістовий модуль 2.

ВСТУП ДО МАТЕМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ. ДИФЕРЕНЦІАЛЬНЕ ЧИСЛЕННЯ ФУНКЦІЙ ОДНІЄЇ ЗМІННОЇ.

Тема 1. Комплексні числа (алгебраїчна і тригонометрична форми запису). Дії над комплексними числами.

Тема 2. Функція (основні поняття). Послідовність. Способи задання функції. Обернена функція до даної. Границя послідовності. Перша чудова

границя. Границя функції в точці. Властивості границі. Способи обчислення границь. Нескінченно малі та нескінченно великі функції в точці і їх порівняння. Неперервність функції в точці та на відрізку. Одностороння неперервність. Точки розриву та їх класифікація. Властивості функцій, неперервних на відрізку.

Тема 3. Похідна функції, її геометричний та механічний зміст Основні теореми про похідну функції (похідна суми та різниці, добутку, частки, оберненої функції, складеної функції). Похідні основних елементарних функцій. Таблиця похідних. Похідні вищих порядків. Теорема про похідну складеної функції. Диференціал. Диференційовність функції. Еластичність функції та її застосування в економіці.

Тема 4. Теореми про середнє. Правила Лопітала.

Тема 5. Точки екстремуму. Найбільше та найменше значення неперервної функції на відрізку. Зростання та спадання функції в точці. Достатня умова зростання та спадання функції в точці. Теорема про необхідну умову існування точок екстремуму. Стаціонарні та критичні точки. Достатні умови існування точок екстремуму (1,2,3).

Тема 6. Застосування диференціального числення до дослідження функції. Опуклість графіка функції. Асимптоти. Точки перегину. Необхідна умова снування точок перегину. Достатні умови (1,2,3). Похилі асимптоти. Загальна схема дослідження функції і побудова її графіка.

Змістовий модуль 3.

ВИЗНАЧЕНИЙ ТА НЕВИЗНАЧЕНИЙ ІНТЕГРАЛИ. ФУНКЦІЇ ДЕКІЛЬКОХ ЗМІННИХ.

Тема 1. Поняття первісної функції та невизначеного інтеграла. Основні властивості невизначеного інтеграла. Таблиця невизначених інтегралів. Метод розбиття інтегралу, заміни змінної. Інтегрування частинами. Приклади інтегралів від елементарних функцій, які не виражаються через елементарні функції. (**Toric 1.** Concept of primitive function and Indefinite Integral. Basic methods of integration)

Тема 2. Розклад правильних раціональних дробів на суму елементарних дробів. Інтегрування раціональних функцій. Розклад многочлена на лінійні множники. Теорема Гаусса і Безу. Розклад многочлена на лінійні і квадратні множники з дійсними коефіцієнтами. Інтегрування елементарних дробів.

Тема 3. Інтегрування деяких ірраціональних функцій. Інтегрування деяких тригонометричних функцій.

Тема 4. Визначений інтеграл та умови його існування.

Задачі, які приводять до поняття визначеного інтегралу. Властивості визначеного інтеграла. Теореми про середнє. Теорема про похідну визначеного

інтегралу із змінною верхньою межею. Формула Ньютона-Лейбніца. Методи обчислення визначеного інтегралу.

Тема 5. Застосування визначеного інтегралу. Економічний зміст визначеного інтегралу. Геометричне (площа плоскої фігури; довжина дуги плоскої кривої, об'єм, площа тіла обертання), механічне, фізичне та геометричне. Невласні інтеграли з нескінченними межами та від необмежених функцій.

Тема 6. Поняття функції багатьох змінних означення, графік функції двох змінних, лінії рівня. Поняття про границю та неперервність функції, основні теореми.

Частинні похідні функції двох змінних. Диференціал функції двох змінних, необхідні і достатні умови його існування. Похідна складної функції двох змінних. Похідна функції, яка задана неявно.

Частинні похідні вищих порядків. Екстремум функції двох змінних, необхідні і достатні умови. Найбільше та найменше значення функції.

Тема 7. Подвійний інтеграл.

Змістовий модуль 4.

ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІ РІВНЯННЯ. РЯДИ.

Тема 1. Поняття про диференціальне рівняння і його розв'язки. Диференціальні рівняння 1-го порядку, розв'язні відносно похідної і їх геометричний зміст. Задача Коші. Теорема Коші. Загальний розв'язок та загальний інтеграл. Рівняння виду $y' = f(x)$ з відокремлюваними змінними.

Тема 2. Однорідні, лінійні диференціальні рівняння 1-го порядку. Неоднорідні лінійні рівняння 1-го порядку.

Тема 3. Рівняння Бернуллі. Рівняння в повних диференціалах.

Деякі класи диференціальних рівнянь, які допускають пониження порядку.

Тема 4. Лінійні диференціальні рівняння 2-го порядку з постійними коефіцієнтами (однорідні і неоднорідні із спеціальною правою частиною).

Тема 5. Числові ряди (основні поняття). Збіжність і сума ряду. Ряд геометричної прогресії. Необхідна умова збіжності ряду. Гармонічний ряд. Достатні ознаки збіжності знакододатних рядів. Знакочергуючі ряди. Ознака Лейбніца. Абсолютна і умовна збіжності. Наближені обчислення в економіці.

Тема 6. Степеневі ряди.

Поняття про функціональний ряд. Властивості рівномірно збіжних рядів. Область збіжності. Степеневі ряди. Інтервал і радіус збіжності. Властивості степеневих рядів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі			
		л	п	с.р.		л	п	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. ЕЛЕМЕНТИ ЛІНІЙНОЇ АЛГЕБРИ, ВЕКТОРНОЇ ТА АНАЛІТИЧНОЇ ГЕОМЕТРІЇ									
Тема 1. Визначники II і III порядків.	7	2	2	3	7	1		6	
Тема 2. Визначники вищих порядків. Властивості визначників.	7	2	2	3	7	1		6	
Тема 3. Алгебра матриць. Ранг матриці.	8	2	2	4	8			8	
Тема 4. Системи лінійних рівнянь. Застосування елементів лінійної алгебри при розв'язанні економічних задач.	8	2	2	4	8		1	7	
Тема 5. Вектор. Лінійні операції. Розклад по базису. Поділ відрізка. Скалярний добуток.	7	2	1	4	7	1		6	
Тема 6. Векторний добуток. Мішаний добуток.	7	2	1	4	7		1	6	
Тема 7. Рівняння лінії на площині. Пряма на площині.	7	2	1	4	7	1		6	
Тема 8. Площина. Пряма в просторі.	9	2	3	4	9			9	
Разом за змістовим модулем 1	60	16	14	30	60	4	2	56	
Змістовий модуль 2. ВСТУП ДО МАТЕМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ. ДИФЕРЕНЦІАЛЬНЕ ЧИСЛЕННЯ ФУНКЦІЙ ОДНІЄЇ ЗМІННОЇ									
Тема 1. Комплексні числа.	10	2	2	6	10	1	1	8	
Тема 2. Границі послідовностей та функцій.	10	4	2	4	10	1		9	
Тема 3. Похідні елементарних функцій. Похідні складених функцій. Диференціал. Еластичність функції та її застосування в економіці.	10	2	2	6	10	1	1	8	
Тема 4. Правила Лопіталя.	8	2	2	4	8			8	

Тема 5. Точки екстремуму. Найбільше та найменше значення неперервної функції на відрітку.	10	4	2	4	10	1		9	
Тема 6. Опуклість графіка функції. Асимптоти. Застосування диференціального числення до дослідження функції.	12	2	4	6	12			12	
Разом за змістовим модулем 2	60	16	14	30	60	4	2	54	
Модуль 2									
Змістовий модуль 3. НЕВИЗНАЧЕНИЙ ТА ВИЗНАЧЕНИЙ ІНТЕГРАЛИ. ФУНКЦІЇ ДЕКІЛЬКОХ ЗМІННИХ.									
Тема 1. Безпосереднє інтегрування невизначених інтегралів. Метод заміни. Інтегрування частинами. (Toric 1. Concept of primitive function and Indefinite Integral. Basic methods of integration)	9	2	4	3	9	1	1	7	
Тема 2. Інтегрування раціональних дробів.	9	2	2	5	9			9	
Тема 3. Інтегрування деяких ірраціональних функцій. Інтегрування деяких тригонометричних функцій.	8	1	2	5	8			8	
Тема 4. Визначений інтеграл. Методи інтегрування	9	2	2	5	9	1	1	7	
Тема 5. Невласні інтеграли. Застосування визначених інтегралів. Економічний зміст визначеного інтегралу.	9	2	4	3	9	1		8	
Тема 6. Функції декількох змінних. Частинні похідні. Екстремум функції двох змінних.	8	2	2	4	8	1		7	
Тема 7. Подвійний інтеграл.	8	-	4	4	8			8	
Разом за змістовим модулем 3	60	11	20	29	60	4	2	54	
Змістовий модуль 4. Диференціальні рівняння. Ряди.									
Тема 1. Рівняння з відокремлюваними змінними. Однорідні рівняння.	10	2	4	4	10	1	1	8	
Тема 2. Лінійні диференціальні рівняння першого порядку.	10	2	2	6	10	1		9	

Тема 3. Рівняння Бернуллі. Рівняння в повних диференціалах.	10	2	2	6	10			10	
Тема 4. Лінійні диференціальні рівняння 2-го порядку з постійними коефіцієнтами.	10	2	4	5	10	1		9	
Тема 5. Числові ряди. Наближені обчислення в економіці.	9	2	2	5	9	1	1	7	
Тема 6. Степеневі ряди.	11	1	4	5	11			11	
Разом за змістовим модулем 4	60	1 1	1 8	31	60	4	2	54	
Усього годин	240	54	66	120	240	16	8	216	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Тема практичного заняття	Обсяг годин	
		денна	заочна
1	Визначники 2-го та 3-го порядків. Властивості визначників.	2	
2	Визначники вищих порядків. Властивості визначників.	2	
3	Алгебра матриць. Ранг матриці.	2	
4	Системи лінійних рівнянь. Застосування елементів лінійної алгебри при розв'язанні економічних задач.	2	1
5	Лінійні операції над векторами. Розклад вектора по базису. Дії над вектора в координатній формі. Поділ відрізка в даному відношенні. Скалярний добуток двох векторів.	1	
6	Векторний добуток двох векторів. Мішаний добуток векторів.	1	1
7	Пряма на площині. Рівняння прямої на площині. Кут між прямими. Відстань від точки до прямої.	1	
8	Площина. Рівняння площини. Кут між площинами. Відстань від точки до площини. Пряма в просторі. Пряма і площина.	3	
9	Комплексні числа.	2	1
10	Границя числової послідовності і границя функції в точці. Обчислення границь. Чудові границі. Нескінченно малі і нескінченно великі функції в точці, їх порівняння. Односторонні границі. Неперервність функції. Точки розриву і їх класифікація.	2	

11	Похідні функції. Техніка диференціювання. Геометричний і механічний зміст похідної. Дотична і нормаль до графіка функції. Похідна складеної функції. Логарифмічне диференціювання. Диференціал функції. Еластичність функції та її застосування в економіці.	2	1
12	Похідні вищих порядків. Правила Лопіталя.	2	
13	Точки екстремуму функції. Найбільше значення функції на відрізку.	2	
14	Проміжки опуклості. Точки перегину. Асимптоти. Дослідження функції і побудова графіка.	4	
15	Первісна функції. Невизначений інтеграл. Таблиця інтегралів. Метод розбиття інтегралу. (Concept of primitive function and Indefinite Integral.). Метод заміни змінної. Метод інтегрування частинами (Basic methods of integration)	4	1
16	Інтегрування раціональних функцій.	2	
17	Інтегрування деяких ірраціональних функцій. Інтегрування деяких тригонометричних функцій.	2	
18	Визначений інтеграл. Формула Ньютона-Лейбніца. Методи обчислення визначеного інтегралу.	2	1
19	Невласні інтеграли. Застосування визначених інтегралів. Економічний зміст визначеного інтегралу.	4	
20	Функції декількох змінних (основні поняття). Частинні похідні вищих порядків. Екстремум функції 2-х змінних.	2	
21	Подвійний інтеграл.	4	
22	Диференціальні рівняння з відокремлюючими змінними. Однорідні рівняння.	4	1
23	Лінійні диференціальні рівняння 1-го порядку.	2	
24	Рівняння Бернуллі. Рівняння в повних диференціалах.	2	
25	Лінійні однорідні рівняння 2-го порядку з постійними коефіцієнтами. Лінійні неоднорідні рівняння 2-го порядку з постійними коефіцієнтами і спеціальною правою частиною.	4	
26	Числові ряди. Наближені обчислення в економіці.	2	1
27	Степеневі ряди.	4	
	Всього	66	8

8. Самостійна робота студентів

№з/п	Завдання для самостійної роботи	Обсяг годин	
		денна	заочна
1	Визначники 2-го та 3-го порядків. Властивості визначників. Визначники вищих порядків.	6	12
2	Алгебра матриць. Ранг матриці.	4	8
3	Системи лінійних рівнянь.	4	7
4	Лінійні операції над векторами. Розклад вектора по базису. Дії над вектора в координатній формі. Поділ відрізка в даному відношенні. Скалярний добуток двох векторів.	3	7
5	Векторний добуток двох векторів. Мішаний добуток векторів.	4	6
6	Пряма на площині. Рівняння прямої на площині. Кут між прямими. Відстань від точки до прямої.	4	6
7	Площина. Рівняння площини. Кут між площинами. Відстань від точки до площини. Пряма в просторі. Пряма і площина.	4	9
8	Комплексні числа.	6	8
9	Границя числової послідовності і границя функції в точці. Обчислення границь. Чудові границі. Нескінченно малі і нескінченно великі функції в точці, їх порівняння. Односторонні границі. Неперервність функції. Точки розриву і їх класифікація.	4	9
10	Похідні функції. Техніка диференціювання. Геометричний і механічний зміст похідної. Дотична і нормаль до графіка функції. Похідна складеної функції. Логарифмічне диференціювання. Диференціал функції.	6	8
11	Похідні вищих порядків. Правила Лопітала.	4	8
12	Точки екстремуму функції. Найбільше значення функції на відрізку.	4	9
13	Проміжки опуклості. Точки перегину. Асимптоти. Дослідження функції і побудова графіка.	6	12
14	Первісна функції. Невизначений інтеграл. Таблиця інтегралів. Метод розбиття інтегралу. Метод заміни змінної. Метод інтегрування частинами.	3	7
15	Інтегрування раціональних функцій.	5	9
16	Інтегрування деяких ірраціональних функцій. Інтегрування деяких тригонометричних функцій.	5	8

17	Визначений інтеграл. Формула Ньютона-Лейбніца. Методи обчислення визначеного інтегралу. Невласні інтеграли. Застосування визначених інтегралів.	8	15
18	Функції декількох змінних (основні поняття). Частинні похідні вищих порядків. Екстремум функції 2-х змінних. Подвійний інтеграл.	4	7
19	Диференціальні рівняння з відокремлюваними змінними. Однорідні рівняння.	4	8
20	Лінійні диференціальні рівняння 1-го порядку. Рівняння Бернуллі. Рівняння в повних диференціалах.	12	19
21	Лінійні однорідні рівняння 2-го порядку з постійними коефіцієнтами. Лінійні неоднорідні рівняння 2-го порядку з постійними коефіцієнтами і спеціальною правою частиною.	5	9
22	Числові ряди. Степеневі ряди. Інтервал збіжності. Область збіжності.	5	11
	Всього	120	216

10. Методи навчання

Реалізація передбачених навчальним планом організаційних форм вивчення дисципліни «Математика для економістів» вимагає забезпечити відповідність методики навчання, контролю та оцінювання кредитно-модульній та модульно-рейтинговій системі організації навчального процесу. Це передбачає приведення керівництва навчальною діяльністю студентів на лекційних і практичних заняттях, управління його самостійною роботою у поза аудиторний час у відповідність до сучасних принципів взаємодії викладача і студентів. Заміна навчально-дисциплінарної парадигми освіти на гуманістичну, суб'єкт-суб'єктну уможливорюється за умови переорієнтації навчального процесу програмованих, особистісно зорієнтованого активних методів модульного навчання, повне забезпечення самостійної роботи студентів засобами навчання як на паперових носіях, так і інтерактивними комп'ютерними засобами.

У відповідності до цих передумов та відведеного часу на реалізацію поставлених навчально-освітніх завдань, вивчення дисципліни «Математика для економістів» має реалізовуватися методами, які адекватно відповідають визначеним навчальним планом організаційним формам навчання.

Лекція, як провідна форма теоретичного навчання та формування основ для наступного засвоєння студентами навчального матеріалу, – методи викладу нового матеріалу та активізації пізнавальної діяльності студентів; практичні заняття і самостійна робота, як провідні форми формування практичної та основ навчально-дослідної підготовки, – методи активізації пізнавальної діяльності студентів та закріплення матеріалу, що вивчається; індивідуальні заняття, модульні контрольні роботи та домашні контрольні роботи студентів заочної та

дистанційної форм навчання, підсумковий залік, як провідні форми контролю та оцінювання знань, навичок та вмінь – методи перевірки знань, умінь та навичок.

У процесі підготовки і проведення *лекційних занять* основна увага має бути спрямована на відмову від традиційної лекційно-інформаційної методики читання лекції на користь впровадження пошуково-творчих комунікативних технологій, відмови від суто науково-інформаційної ролі лекції на користь проблемного консультативно-оглядового викладу її змісту. Такий підхід забезпечується дотриманням *вимог*: науковість та інформаційність, тобто повідомлення студентам відповідної наукової інформації, що розкривається на сучасному науковому рівні; доказовість та аргументованість, наявність достатньої кількості яскравих прикладів, фактів та наукових доведень; чітка структура, логіка і послідовність розкриття питань плану лекції; методична обробка змісту інформації, що повідомляється, – виділення головних думок, положень, які обґрунтовують висновки, їхнє повторення у різноманітних формулюваннях; виклад доступною, зрозумілою, емоційно забарвленою мовою.

Критеріями оцінки лекції мають бути: 1) зміст лекції (науковість, активізація мислення і проблемність, зв'язок з агрономічною практикою майбутніх фахівців, орієнтація на самостійну роботу студентів, зв'язок із змістом попередніх і наступних лекцій, між предметні зв'язки); 2) методика читання лекції (план лекції і його дотримання, повідомлення інформаційних джерел; проблемність, виділення головних думок і висновків у кінці питань та лекції; ефективність використання лектором тексту лекції, опорних матеріалів, раціональне ведення записів на дошці; доведення завдань на самостійну роботу); 3) керівництво роботою студентів (вимоги до ведення конспекту, навчання і методичне сприяння веденню конспекту, використання прийомів підтримування уваги студентів, дозвіл задавати питання тощо); 4) лекторські дані викладача (знання предмету, емоційність, голос, дикція, мовлення, уміння триматися перед аудиторією, бачити і відчувати аудиторією тощо); 5) результати лекції (інформаційна цінність, виховний вплив, досягнення дидактичних цілей).

Практичні заняття є основною формою систематизації студентами здобутих на лекції та у процесі самостійної роботи з інформаційними джерелами теоретичних знань, формування на їх основі практичних умінь і навичок, у процесі спілкування з викладачем вчасно одержувати об'єктивну інформацію про рейтингову оцінку рівня освітньої підготовки. У методиці проведення занять з першокурсниками особлива увага має бути звернена на самостійну роботу студента з теми *напередодні заняття*: опрацювання конспекту лекції, тем по навчальному посібнику, щоб ґрунтовно оволодіти теорією питання. На початку заняття студенти проходять перевірку завдання, які були отримані на черговому занятті захищають виконану роботу і одержують рейтингову оцінку.

Інноваційні методи (технології) навчання

Проблемні лекції – направлені на розвиток логічного мислення студентів і характеризуються тим, що коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами; увага студентів концентрується на матеріалі, який не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділенням

головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекції студентам даються питання для самостійного розмірковування, проте лектор сам відповідає на них, не чекаючи відповідей студентів. Система питань у ході лекції має активізуючу роль, спонукає студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Мозковий штурм – метод розв’язання невідкладних завдань за дуже обмежений час, суть якого полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Дистанційне навчання – індивідуалізований процес передання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Дистанційне навчання в Уманському НУС здійснюється відповідно до положення «ПРО СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ НАВЧАННЯМ MOODLE УМАНЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА»

<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya-pro-sistemu-upravlinnya-navchannyam-Moodle-Umanskogo-NUS.pdf>

Дисципліна «Вища математика» для дистанційного навчання розміщена на платформі «MOODLE» <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1740>

11. Методи контролю

З урахуванням місця і ролі навчальної дисципліни «Математика для економістів» у підготовці першокурсників, відведеного часу на реалізацію поставлених навчально-освітніх завдань, визначених форм навчального процесу у викладанні предмету реалізуються поточний, тематичний, модульний та підсумковий види педагогічного контролю. Метод усної співбесіди використовується у процесі роботи студента на практичному занятті, на індивідуальних заняттях. Поточний контроль та практична перевірка знань студентів здійснюється на практичному занятті. Тематичний (модульний) контроль, метод оцінювання результатів засвоєння змістових та дидактичних модулів здійснюється методом виконання кожним студентом індивідуального завдання. На групу укладено 30 варіантів завдань, кожне з яких відповідає критеріям: складності, повноти охоплення програмного змісту, надійності, об’єктивності.

Модульний контроль проводиться у формі описових самостійних робіт, усній і письмовій відповіді та комп’ютерного тестування (на платформі MOODLE <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1740>).

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. До екзамену допускаються студенти, які у повному обсязі виконали вимоги навчальної програми: опрацювали матеріал всіх лекцій, успішно виконали всі практичні роботи, опрацювали винесені на самостійне опрацювання теми. В окремих випадках (коли в силу поважних причин із відому деканату студент пропустив значну частину занять і виконував роботи самостійно).

Максимально можлива кількість умовних балів за навчальні заняття студента становить 70% (коефіцієнт 0,7) і 30% (коефіцієнт 0,3) припадає на екзамен від загальної кількості умовних балів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання окремих видів навчальної роботи студента за I семестр

Модуль 1			
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
Поточне тестування та самостійна робота	Мах кількість балів	Поточне тестування та самостійна робота	Мах кількість балів
T1	5	T1	5
T2	5	T2	5
T3	5	T3	5
T4	5	T4	5
T5	5	T5	5
T6	5	T6	5
T7	5	МК	20
T8	5		
МК	10		
Всього за ЗМ 1	50	Всього за ЗМ 2	50
Всього за перший семестр		100	

Оцінювання окремих видів навчальної роботи студента за II семестр

Модуль 2			
Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
Поточне тестування та самостійна робота	Мах кількість балів	Поточне тестування та самостійна робота	Мах кількість балів
T1	4	T1	4
T2	4	T2	4
T3	4	T3	4
T4	4	T4	4
T5	4	T5	4
T6	4	T6	4
T7	4	МК	9
МК	9	Всього за ЗМ 4	33
Всього за ЗМ 3	37		
Підсумковий контроль (екзамен)		30	
Всього за другий семестр		100	

Оцінювання окремих видів навчальної роботи студента (заочна форма навчання)

Оцінювання окремих видів навчальної роботи студента за I семестр

Модуль 1			
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
Поточне тестування та модульний контроль	Мах кількість балів	Поточне тестування та модульний контроль	Мах кількість балів
T4	10	T1	10
T6	10	T3	10
МК	30	МК	30
Всього за ЗМ 1	50	Всього за ЗМ 2	50
Всього за перший семестр		100	

Оцінювання окремих видів навчальної роботи студента за II семестр

Модуль 2			
Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
Поточне тестування та модульний контроль	Мах кількість балів	Поточне тестування та модульний контроль	Мах кількість балів
T1	8	T1	10
T4	8	T5	10
МК	17	МК	17
Всього за ЗМ 3	33	Всього за ЗМ 4	37
Підсумковий контроль (екзамен)		30	
Всього за другий семестр		100	

13. Методичне забезпечення

1. Математика для економістів. Частина I. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальностей: 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 075 Маркетинг, // Укладачі: В. Є. Березовський, С. В. Лещенко, І. І. Побережець. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр "Візаві", 2022. — 154 с.

2. Математика для економістів. Частина II. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальностей: 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 075 Маркетинг, // Укладачі: В. Є. Березовський, С. В. Лещенко, І. І. Побережець. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр "Візаві", 2022. — 168 с.

3. Елементи лінійної алгебри. Навчально-методичні рекомендації для проведення практичних занять з вищої математики (для студентів факультету

економіки і підприємництва) / Березовський В.Є., Закорчевна С.А., Труш Т.І., С.В. Лещенко, Р.В. Ненька – Умань: УНУС, 2014. – 80 с.

4. Векторна алгебра та аналітична геометрія. Методичні рекомендації для проведення практичних занять та самостійної роботи студентів (для студентів факультету економіки і підприємництва) / Березовський В.Є., Закорчевна С.А., Труш Т.І., С.В. Лещенко, Р.В. Ненька – Умань: УНУС, 2014. – 58 с.

5. Вступ до математичного аналізу. Диференціальне числення функції однієї змінної. Методичні рекомендації для проведення практичних занять та самостійної роботи студентів (для студентів факультету економіки і підприємництва) / Березовський В.Є., Закорчевна С.А., Труш Т.І., С.В. Лещенко, Р.В. Ненька – Умань: УНУС, 2014. – 87 с.

6. Диференціальні рівняння. Ряди. Методичні рекомендації для проведення практичних занять та самостійної роботи студентів факультету економіки і підприємництва. / Березовський В.Є., Закорчевна С.А., Труш Т.І., С.В. Лещенко, Р.В. Ненька – Умань: УНУС, 2014. – 62 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Вища математика: Підручник: У 2 кн.– 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Либідь, 2019.– Кн.1 Основні розділи / Г.Й. Призва, В.В. Плахотник, Л.Д. Гординський та ін.; За ред. Г.Л. Кулініча. 400с.
2. Вища математика: Підручник: У 2 кн.– 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Либідь, 2015.– Кн.1 Основні розділи / Г.Л. Кулініч, Є.Ю. Таран, В.М. Бурим та ін.; За ред. Г.Л.Кулініча. 368с.
3. Дубровник В.П., Юрик І.І. Вища математика: Навч. посібник. К.: А.С.К., 2015. 648 с.
4. Дюженкова Л.І. Дюженкова О.Ю. Михалін Г.О. Вища математика: Приклади і задачі / Посібник. К.: Видавничий центр «Академія», 2017. 624с.
5. В.П. Лавренчук, Т.І. Готинчан, В.С. Дронь, О.С. Кондур. Вища математика. Курс лекцій у трьох частинах. Частина 1. Лінійна алгебра, аналітична геометрія, Математичний аналіз: Навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2017. 440с.
6. Валєєв К.Г., Джалладова І.А. Вища математика: Навч. посібник. у 2-х ч. К.: КНЕУ, 2018.
7. Вища математика: Навч.-метод, посіб. для самост. вивч. дисципліни / К.Г. Валєєв, І.А. Джалладова, О.І. Лютий, О.І. Макаренко, В.Г. Овсієнко. К.: КНЕУ, 2019. 396 с.

Допоміжна

1. Вища математика: Збірник задач: Навч. посібник / За ред. В.П. Дубовика, І.І. Юрика. К.: Видавництво А.С.К., 2017. 480с.
2. Тевяшев А.Д., Литвин О.Г. Вища математика. Загальний курс. Збірник задач та вправ. Х.: Рубікон, 2019.
3. Неміш В.М., Процик А.І., Березька К.М. Вища математика (практикум): Навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2018.
4. Шкіль М.І., Колесник Т.В., Котлова В.М. Вища математика: Елементи

аналітичної геометрії. Диференційне та інтегральне числення функцій однієї змінної. К.: Вища шк. 2016. 391с.

5. Шкіль М.І., Колесник Т.В. Вища математика: Підручник: у 3 кн.: кн. 2. Диференційне та інтегральне числення функцій однієї змінної. Ряди. К.: Либідь 2016. 352 с.

6. Шкіль М.І. та ін. Вища математика: Підручник: У 3 кн.: кн. Аналітична геометрія з елементами алгебри. Вступ до математичного аналізу. К: Либідь , 2016. 280 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1740> – платформа MOODLE
2. <http://kafinfo.org.ua/index.php/mathematika/matematyka/187> Інтернет-ресурси з математики.
3. <http://www.formula.co.ua/> Математика
4. <http://www.allbest.net> - Безкоштовні електронні бібліотеки:Математика
5. <http://www.allmath.net>- Електронні матеріали з математики.